



B9-0500/2023 }  
B9-0501/2023 }  
B9-0502/2023 }  
B9-0504/2023 }  
B9-0505/2023 } RC1

12.12.2023

## BENDRAS PASIŪLYMAS DĖL REZOLIUCIJOS

pateiktas pagal Darbo tvarkos taisyklių 132 straipsnio 2 ir 4 dalis

keičiantis šiuos pasiūlymus dėl rezoliucijų:

B9-0500/2023 (Renew)  
B9-0501/2023 (Verts/ALE)  
B9-0502/2023 (S&D)  
B9-0504/2023 (PPE)  
B9-0505/2023 (ECR)

Kopenhagos kriterijų 30-metis – tolesnio postūmio ES plėtros politikai  
suteikimas  
(2023/2987(RSP))

**Michael Gahler, Andrius Kubilius, Vladimír Bilčík, Siegfried Mureşan,  
Tom Vandenkendelaere, Traian Băsescu, Eugen Tomac, Gheorghe Falcă,  
Dan-Ştefan Motreanu, Alexander Alexandrov Yordanov, Michaela  
Šojdrová, Aušra Maldeikienė, Liudas Mažylis, Dace Melbārde**  
PPE frakcijos vardu  
**Pedro Marques, Tonino Picula**  
S&D frakcijos vardu

RC\1292769LT.docx

PE756.682v01-00 }  
PE756.683v01-00 }  
PE756.684v01-00 }  
PE756.686v01-00 }  
PE756.687v01-00 } RC1

**Dacian Cioloș, Petras Auštrevičius, Karen Melchior, Ramona Strugariu,  
Dragoș Tudorache, Hilde Vautmans**

RENEW frakcijos vardu

**Thomas Waitz**

Verts/ALE frakcijos vardu

**Roberts Zīle**

ECR frakcijos vardu

**Pasiūlymas dėl Europos Parlamento rezoliucijos „Kopenhagos kriterijų 30-metis – tolesnio postūmio ES plėtros politikai suteikimas“ (2023/2987(RSP))**

*Europos Parlamentas,*

- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutartį (ES sutartis), ypač į jos 49 straipsnį,
  - atsižvelgdamas į 2023 m. lapkričio 22 d. rezoliuciją dėl Europos Parlamento pasiūlymų dėl Sutarčių keitimo<sup>1</sup>,
  - atsižvelgdamas į 1993 m. birželio 21 ir 22 d. Europos Vadovų Tarybos susitikimo Kopenhagoje pirmininkavusios šalies išvadas, kurios dar vadinamos Kopenhagos kriterijais,
  - atsižvelgdamas į 2003 m. birželio 21 d. ES ir Vakarų Balkanų aukščiausiojo lygio susitikime paskelbtą Salonikų deklaraciją dėl Vakarų Balkanų šalių stojimo į Europos Sąjungą perspektyvos,
  - atsižvelgdamas į 2020 m. vasario 5 d. Komisijos komunikatą „Stojimo proceso stiprinimas. Įtikima ES perspektyva Vakarų Balkanų šalims“ (COM(2020)0057),
  - atsižvelgdamas į 2022 m. lapkričio 23 d. rekomendaciją Tarybai, Komisijai ir Komisijos pirmininko pavaduotojui ir Sąjungos vyriausiajam įgaliotiniui užsienio reikalams ir saugumo politikai dėl naujos ES plėtros strategijos<sup>2</sup>,
  - atsižvelgdamas į savo 2020 m. birželio 19 d. rekomendaciją Tarybai, Komisijai ir Komisijos pirmininko pavaduotojui ir Sąjungos vyriausiajam įgaliotiniui užsienio reikalams ir saugumo politikai dėl Vakarų Balkanų po 2020 m. aukščiausiojo lygio susitikimo,
  - atsižvelgdamas į Europos Vadovų Tarybos 2022 m. birželio 23 ir 24 d. bei 2023 m. birželio 29 ir 30 d. išvadas,
  - atsižvelgdamas į 2023 m. lapkričio 8 d. Komisijos 2023 m. plėtros dokumentų rinkinį,
  - atsižvelgdamas į pamatinius Europos Sąjungos principus, įskaitant įsipareigojimą užtikrinti demokratiją, teisinę valstybę ir pagarbą žmogaus teisėms,
  - atsižvelgdamas į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją,
  - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 132 straipsnio 2 ir 4 dalis,
- A. kadangi plėtra iki šiol yra viena iš veiksmingiausių ES užsienio politikos priemonių bei viena sėkmingiausių ES politikos sričių būtinoms reformoms ES ir paraiškas

<sup>1</sup> Priimti tekstai, P9\_TA(2023)0427.

<sup>2</sup> OL L 167, 2023 5 11, p. 105.

pateikusiose šalyse skatinti; kadangi ji išlieka strategine, į ateitį orientuota geopolitine investicija į taiką, saugumą, stabilumą, bendradarbiavimą, bendras vertybes ir gerovę Europos žemyne;

- B. kadangi ankstesni plėtros etapai sėkmingai sustiprino bendrąją rinką, paskatino ekonomikos augimą ir sutvirtino ES įtaką pasaulyje;
- C. kadangi plėtros veiksmingumas pastaruosius keletą metų gerokai sumažėjo dėl ES – ypač Tarybos– nesugebėjimo laikytis savo pažadų; kadangi Tarybos nesažiningas vėlavimas ir vetavimas labai pakenkė ES patikimumui ir gebėjimui skatinti politinius pokyčius plėtros šalyse; kadangi Parlamentas, be abejonės, yra labiausiai plėtrą remianti ES institucija;
- D. kadangi prieš daugiau kaip 30 metų, 1993 m. birželio 21 ir 22 d., dvylika tuometinių ES valstybių ir vyriausybių vadovų susitiko Kopenhagoje ir patvirtino narystės ES kriterijų, įskaitant demokratijos, teisinės valstybės, žmogaus teisių, rinkos ekonomikos ir gebėjimo veiksmingai įgyvendinti ES *acquis* kriterijus, rinkinį; kadangi Kopenhagos kriterijai yra labai svarbūs siekiant užtikrinti, kad šalys, siekiančios prisijungti prie ES, turėtų bendras vertybes, stabilias institucijas ir galėtų sėkmingai įgyvendinti ES teisės aktus;
- E. kadangi, kaip nustatyta ES sutarties 2 straipsnyje, Sąjunga grindžiama demokratijos, teisinės valstybės ir pagarbos žmogaus teisėms vertybėmis, įskaitant mažumoms priklausančių asmenų teises, kurios yra Kopenhagos kriterijų dalis ir kurių visos valstybės narės privalo visada laikytis; kadangi siekiant užtikrinti veiksmingą ir nuoseklią teisinės valstybės principo apsaugą visose valstybėse narėse buvo sukurtas Europos teisinės valstybės mechanizmas;
- F. kadangi, atsižvelgiant į Rusijos agresijos karą prieš Ukrainą ir didėjančią Rusijos grėsmę taikai ir stabilumui Europoje, ryžtingesnė plėtros politika išlieka labai galinga ES turima politinė priemonė taikai, saugumui, stabilumui, bendradarbiavimui ir demokratinėms vertybėms Europos žemyne apsaugoti ir skatinti;
- G. kadangi stojimas į ES visada turi būti nuopelnais grindžiama procedūra, pagal kurią kiekviena šalis kandidatė vertinama atsižvelgiant į jos nuopelnus siekiant atitikti Kopenhagos kriterijus, ypač visapusiškos pagarbos žmogaus teisėms, demokratijai ir teisinei valstybei užtikrinimo kriterijus, siekiant garantuoti, kad ES plėtra stiprintų, o ne silpnintų ES ir jos bendrąją rinką; kadangi stojimo procesas yra nustatytas ES sutarties 49 straipsnyje; kadangi taip pat reikia atsižvelgti į ES integracijos pajėgumą, kaip numatyta 1993 m. Kopenhagoje vykusio Europos Vadovų Tarybos susitikimo išvadose; kadangi Parlamentas yra raginęs nustatyti aiškius derybų su narystės siekiančiomis šalimis užbaigimo terminus ne vėliau kaip iki šio dešimtmečio pabaigos;
- H. kadangi ES valdymo struktūrų reforma, įskaitant sprendimų priėmimo procedūrų supaprastinimą, reikalinga jau dabartinės sudėties Europos Sąjungoje ir yra būtina tinkamam ir efektyviam išsiplėtusios Europos Sąjungos veikimui užtikrinti; kadangi reformuota ir geriau veikianči Sąjunga yra naudinga tiek dabartinėms, tiek būsimoms valstybėms narėms;

- I. kadangi 2022 m. birželio mėn. plėtros darbotvarkė įgavo naują pagreitį; kadangi 2023 m. plėtros dokumentų rinkinyje Komisija rekomendavo pradėti stojimo derybas su Ukraina ir Moldovos Respublika, taip pat su Bosnija ir Hercegovina, kai bus įgyvendintos tam tikros priemonės, ir suteikti Sakartvelui šalies kandidatės statusą, kai bus užtikrinta atitinkama atitiktis narystės kriterijams; kadangi 2023 m. gruodžio 14 ir 15 d. Europos Vadovų Taryba priims sprendimą dėl šių rekomendacijų; kadangi šiuo metu šalių kandidačių statusą turi Juodkalnija, Serbija, Šiaurės Makedonija, Albanija, Bosnija ir Hercegovina, Turkija, Moldovos Respublika ir Ukraina; kadangi Kosovas ir Sakartvelas laikomi potencialiais kandidatais; kadangi 2022 m. birželio 23 ir 24 d. Europos Vadovų Taryba šalių kandidačių statusą suteikė Ukrainai ir Moldovai, o 2022 m. gruodžio 15 d. – Bosnijai ir Hercegovinai;
- J. kadangi savo 2023 m. komunikate dėl ES plėtros politikos Komisija pažymi, jog plėtros šalys tam, kad galėtų visapusiškai pasinaudoti nauju postūmiu, turės ryžtingiau vykdyti būtinas reformas ir daryti apčiuopiamą pažangą pagrindinių principų srityje;
- K. kadangi 2023 m. spalio 17 d. Armėnijos Ministras Pirmininkas Nikol Pashinyan Europos Parlamente pareiškė, kad Armėnijos Respublika yra pasirengusi būti arčiau Europos Sąjungos tiek, kiek, Europos Sąjungos nuomone, tai įmanoma;
1. atsižvelgdamas į tai, primygtinai ragina 2023 m. gruodžio 14 ir 15 d. Europos Vadovų Tarybą pritarti Komisijos rekomendacijoms, 2023 m. lapkričio 8 d. pateiktoms 2023 m. plėtros dokumentų rinkinyje, ir nuspręsti pradėti stojimo derybas su Ukraina ir Moldovos Respublika, taip pat pradėti stojimo derybas su Bosnija ir Hercegovina ir suteikti Sakartvelui šalies kandidatės statusą su sąlyga, kad bus imtasi tam tikrų veiksmų; palankiai vertina naują Vakarų Balkanų šalims skirtą ekonomikos augimo planą, apie kurį Komisija paskelbė pristatydama 2023 m. plėtros dokumentų rinkinį; ragina Tarybą taip pat nedelsiant patvirtinti derybų programą, kai tik bus įvykdyti atitinkami kiekvienai šaliai kandidatei keliami reikalavimai, kad būtų galima skubiai pradėti stojimo derybas;
  2. mini Kopenhagos kriterijų 30-ąsias metines, įvertindamas jų istorinę svarbą nustatant aiškią ir veiksmingą ES plėtros sistemą ir pažymėdamas įvairių šalių pasiekimus ir pažangą siekiant narystės ES; palankiai vertina tai, kad tiek daug šalių parodė interesą ir politinę valią įstoti į ES, ir pripažįsta dideles daugelio narystės siekiančių šalių pastangas įvykdyti narystės reikalavimus; dar kartą patvirtina savo įsipareigojimą siekti šalių kandidačių ir potencialių šalių kandidačių narystės ES ateityje; pabrėžia, jog būtina nustatyti aiškų ES plėtros tvarkaraštį, kad ES šalys kandidatės stojimo į ES derybas galėtų užbaigti ne vėliau kaip iki šio dešimtmečio pabaigos; pabrėžia, kad narystės procedūra neturėtų būti spartinama; akcentuoja, kad neturi būti nuolaidų pagrindinių vertybių klausimu;
  3. dar kartą patvirtina Kopenhagos kriterijų svarbą užtikrinant, kad šalys kandidatės ir potencialios šalys kandidatės demonstruotų nuoseklų ir ilgalaikį įsipareigojimą siekti demokratijos, teisinės valstybės, žmogaus teisių, pagarbos mažumoms bei jų apsaugos ir ekonominių reformų, kartu prisitaikant prie kintančių ES poreikių ir iššūkių; ragina Komisiją ir Europos išorės veiksmų tarnybą (EIVT) taikyti patikimesnį ir nuopelnais

grindžiamą požiūrį, tvirtai įtvirtintą Kopenhagos kriterijuose;

4. mano, kad plėtra yra strategiškai svarbi ES, juo labiau Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą akivaizdoje; pabrėžia, kad ryžtingesnė plėtros politika tapo viena iš svarbiausių ES turimų geopolitinių priemonių ir kad jos kaimyninėse šalyse nebėra pilkųjų zonų; pažymi, kad plėtra yra strateginė investicija į taiką, saugumą, stabilumą ir gerovę ir demokratijos bei Europos vertybių visame žemyne varomoji jėga;
5. pabrėžia geopolitinę svarbą į ES įtraukti Vakarų Balkanų šalis, Ukrainą, Moldovos Respubliką ir Sakartvelą, akcentuodamas daug jų dedamų pastangų ir integracijos svarbą regiono stabilumui ir saugumui, taip pat skatindamas nuolatinį dialogą ir bendradarbiavimą siekiant išspręsti esamus konfliktus ir įveikti skirtumus; atsižvelgdamas į tai, labai apgailestauja dėl Vengrijos ministro pirmininko pareiškimų dėl stojimo derybų su Ukraina pradžios ir šios šalies politikos Kosovo atžvilgiu pokyčių ir pažymi, kad V. Orbano pareiškimai trukdo ES plėtros procesui; primena Tarybai apie galimas neigiamas pasekmes 2024 m. liepos mėn. Vengrijai perėmus pirmininkavimą ES;
6. pakartoja, kad yra susirūpinęs dėl pranešimų, jog už kaimynystės politiką ir plėtros derybas atsakingas Komisijos narys Olivér Várhelyi sąmoningai siekia apeiti ir sumenkinti ES narystės siekiančių šalių reformų svarbą demokratijos ir teisinės valstybės srityse; pakartoja savo raginimą Komisijai pradėti nepriklausomą tyrimą šiuo klausimu ir pranešti šio tyrimo rezultatus Parlamentui ir Tarybai;
7. palankiai vertina Armėnijos vyriausybės norą priartėti prie Europos Sąjungos ir prašo Komisijos apsvarstyti galimybę dvišaliuose santykiuose neapsiriboti visapusiškos ir tvirtesnės partnerystės susitarimu;
8. pabrėžia, kad stojimas į ES turi vykti pagal ES sutarties 49 straipsnį, laikantis atitinkamų procedūrų ir priklausomai nuo atitikties nustatytiems kriterijams, visų pirma Kopenhagos kriterijams dėl narystės ES; pabrėžia, kad stojimas visada turėtų išlikti nuopelnais grindžiamas procesas, pagal kurį Vakarų Balkanų šalys, Ukraina, Moldovos Respublika ir Sakartvelas turi priimti ir įgyvendinti atitinkamas reformas, visų pirma demokratijos, teisinės valstybės, žmogaus teisių, pagrindinių laisvių, pagarbos mažumoms ir jų apsaugos, rinkos ekonomikos ir ES *acquis* įgyvendinimo srityse; palankiai vertina daugelio šalių kandidačių ir potencialių šalių kandidačių valdžios institucijų pastangas daryti pažangą įgyvendinant reformų darbotvarkę ir ragina jas dar labiau sustiprinti pastangas siekiant narystės ES, laikantis Komisijos rekomendacijų; tikisi, kad vykdant ES tarpininkaujamą Belgrado ir Prištinės dialogą artimiausiu laikotarpiu bus padaryta konkreti pažanga, taip pat tikisi, kad šalys vykdys savo įsipareigojimus; pakartoja savo raginimą Komisijai ir Tarybai panaikinti Kosovui taikomas ribojamąsias priemones; pabrėžia, kad ES plėtros proceso metu turi būti vengiama naudotis neišspręstais dvišaliais ir regioniniais ginčais siekiant blokuoti šalių kandidačių stojimo procesus; ragina Komisiją pasiūlyti mechanizmą, kuris užtikrintų, kad šių ginčų sprendimas ir arbitražas būtų atskirtas nuo šalių kandidačių stojimo į ES; pažymi, kad valstybių narių naudojimas dvišaliais klausimais savo pačių naudai prieštarauja ES sutarčių dvasiai; atsižvelgdamas į tai, apgailestauja dėl to, kad tam

tikros valstybės narės vėl nustatė vienpusius istorinius reikalavimus, kurie trukdo kai kurioms šalims kandidatėms siekti narystės ES ir labai kenkia ES patikimumui;

9. palankiai vertina Komisijos pasiūlymą dėl reglamento, kuriuo nustatoma Ukrainos priemonė<sup>3</sup>, nes šia priemone bus taip pat remiamos su stojimu susijusios reformos; pakartoja savo poziciją dėl šios priemonės, priimtą 2023 m. spalio mėn.; yra susirūpinęs dėl nepakankamos teisėkūros procedūros pažangos ir primygtinai ragina Tarybą skubiai priimti bendrą požiūrį dėl šio reglamento ir patvirtinti bendrą daugiamečių finansinės programos peržiūrą, kad būtų galima nedelsiant pradėti tarpinstitucines derybas;
10. yra tvirtai įsitikinęs, kad prisiderinimas prie ES bendros užsienio ir saugumo politikos yra esminė būtinybė šalims kandidatėms ir potencialioms šalims kandidatėms, be to, tai yra būdas parodyti, kad visapusiškai laikomasi pagrindinių ES principų, ir svarbus tvarios būsimo narystės rodiklis; pakartoja, kad šalis gali įstoti į ES tik tuomet, kai ji prisiderina prie ES sankcijų, taikomų dėl Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą;
11. ragina ES ir jos valstybes nares paspartinti šalių, kurios rodo strateginę kryptį ir tvirtą įsipareigojimą vykdyti su ES susijusias reformas, įtvirtinti demokratiją, laikytis pagrindinių vertybių ir suderinti užsienio bei saugumo politiką, integraciją;
12. ragina nuosekliai taikyti standartus ir taisykles visoms šalims kandidatėms, be to, ragina Komisiją užtikrinti nuolatinį plėtros proceso veiksmingumą, skaidrumą ir sąžiningumą ir tai, kad visi sprendimai būtų priimami sąžiningai, nešališkai ir atspindint pagrindinius Sąjungos principus;
13. ragina Komisijai taikyti griežtas sąlygas ir oficialiai įvertinti narystės siekiančias šalis pagal ES teisinės valstybės mechanizmą, siekiant susidaryti objektyvų ir aiškų vaizdą apie dabartinę padėtį, kad būtų galima užkirsti kelią nuolatinei nepakankamai pažangai, dideliems trūkumams ir regresui; atkreipia dėmesį į ribotas kai kurių plėtros šalių pastangas atitikti narystės reikalavimus pagal Kopenhagos kriterijus; apgailestauja dėl to, kad kai kurios plėtros šalys ne tik nedaro pažangos, siekdamos narystės ES, bet net regresuoja, kas kelia rimtą susirūpinimą; atsižvelgdamas į tai, ragina Komisiją išmokėti lėšas tik toms šalims, kurios pasiekia apčiuopiamų rezultatų ir įgyvendina reformas esminių klausimų srityje;
14. ragina ES užtikrinti, kad ji taip pat pasirengs priimti bet kurią stojimo procese dalyvaujančią ES šalį kandidatę į ES bendrąją rinką, kai tik ši šalis įrodys savo gebėjimą priimti reikiamus įsipareigojimus ir užtikrinti tvirtą teisinę valstybę; atsižvelgdamas į tai, ragina nustatyti teigiamų sąlygų modelius, kai daroma pažanga, kad būtų suteikiama galimybė patekti į ES bendrąją rinką ir dalyvauti kitų ES politikos sričių veikloje ir iniciatyvose, remiantis prioritetiniu veiksmy planu ir atitinkamomis sektorinėmis programomis, be to, sudaryti sąlygas naudotis atitinkamais ES fondais, kad šalių kandidačių piliečiai galėtų naudotis stojimo į ES teikiamais privalumais jau proceso metu, o ne tik jam pasibaigus; taip pat ragina pradėti taikyti neigiamas sąlygas regreso arba nuolatinio pažangos trūkumo atveju, t. y. sustabdyti pasirengimo narystei

<sup>3</sup> 2023 m. birželio 20 d. pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo nustatoma Ukrainos priemonė (COM(2023)0338).

finansavimą ir stojimo derybas; visų pirma, kalbant apie tokių lėšų panaudojimą, ragina nustatyti griežtesnę ir vykdytiną atskaitomybės taisyklę; pabrėžia, kad lengvatos ir iniciatyvos, pvz., Europos politinė bendrija, nėra plėtros alternatyva ar pakaitalas, nes tai pažeistų teisėtus šalių, siekiančių tapti ES valstybėmis narėmis, lūkesčius;

15. ragina apsvarstyti galimybę paskirti ES vyriausiąjį derybininką, kuris būtų atskaitingas Europos Parlamentui ir vykdytų derybas vadovaudamasis plačiais kiekvienai šaliai nustatytais įgaliojimais;
16. pabrėžia, kad reikia griežtesnės parlamentinės ES plėtros politikos priežiūros; primygtinai ragina stiprinti Parlamento vaidmenį viso stojimo proceso metu, be kita ko, leisti jam visapusiškai tikrinti daugelio šalių kandidačių ir potencialių šalių kandidačių visose politikos srityse padarytą pažangą; ragina Komisiją ir Tarybą tinkamai atsižvelgti į Parlamento nurodytus susirūpinimą keliančius klausimus ir reikalavimus; atkreipia dėmesį į ypatingą parlamentinių organų vaidmenį plėtros šalyse ir ragina stiprinti jų vaidmenį stojimo į ES procese, atsižvelgiant į ypatingas ir svarbias funkcijas, kurias jie atlieka vykstant reikalaujamų reformų procesui, derindami teisės aktus, vykdydami jų priežiūrą ir informuodami piliečius;
17. pabrėžia, kad kartu su plėtros procesu reikia vykdyti ES vidaus reformas, stiprinti ES pajėgumą veiksmingai integruoti naujas nares, kaip numatyta 1993 m. Kopenhagos Europos Vadovų Tarybos išvadose, užtikrinti, kad plėtros procesas teigiamai prisidėtų prie bendros ES sanglaudos ir stabilumo, taip pat stiprinti ES gebėjimą veikti reformuojant sprendimų priėmimą, be kita ko, nustatant balsavimą kvalifikuota balsų dauguma, įskaitant atvejus, kai priimami sprendimai dėl užsienio ir saugumo politikos ir su stojimo procesu susijusiose srityse; ragina visų pirma panaikinti vieningo balsavimo reikalavimą priimant sprendimą dėl derybų proceso pradžios, taip pat dėl atskirų derybų grupių bei skyrių atidarymo ir uždarymo, tačiau pabrėžia, kad galutinis sprendimas dėl kiekvienos šalies kandidatės stojimo turėtų toliau būti priimamas vieningai; be to, ragina užtikrinti veiksmingą visos išsiplėtusios Sąjungos veikimą; primena, kad pažangą atsisakant vieningo balsavimo galima būtų daryti ir visapusiškai pasinaudojant Lisabonos sutartyje numatytais galimybėmis; primena, kad reformomis gali būti užtikrintas veiksmingas visos išsiplėtusios Sąjungos veikimas, lygiagrečiai vykdant stojimo derybas su šalimis kandidatėmis, kad ES būtų pasirengusi per pagrįstą laikotarpį ir ne vėliau kaip iki šio dešimtmečio pabaigos priimti naujas nares;
18. ragina nustatyti patikimą šalių kandidačių atliktų reformų ir pažangos, daromos paisant visų politinių kriterijų, stebėsenos mechanizmą; atsižvelgdamas į stojimo procedūras, ypač ragina sukurti specialų ir veiksmingą Sąjungos pagrindinių vertybių ir finansinių interesų apsaugos stebėsenos mechanizmą; ragina iki kitos plėtros sustiprinti teisinės valstybės ir pagrindinių ES principų bei vertybių apsaugos mechanizmą, taip pat stebėsenos pajėgumus, kad būtų užtikrintas reikalavimų laikymasis; pabrėžia, kad reikia sukurti platesnį teisinės valstybės sąlygų mechanizmą, apimantį visą Sąjungos biudžetą ir visas pagrindines Sąjungos vertybes, kaip apibrėžta ES sutarties 2 straipsnyje;
19. pakartoja savo raginimą Komisijai įgyvendinti Europos Audito Rūmų specialiojoje ataskaitoje Nr. 01/2022 pateiktas rekomendacijas, kad būtų užtikrintas veiksmingas ES



finansinės paramos, kuria remiama teisinė valstybė Vakarų Balkanuose ir trijose narystės siekiančiose Rytų partnerystės šalyse, poveikis, visų pirma parengiant aiškias gaires ir kriterijus dėl nuostatų dėl moduliavimo ir sąlygų taikymo pagal Pasirengimo narystei pagalbos priemonę (PNPP III); ragina Komisiją į PNPP III įtraukti naujas narystės siekiančias šalis;

20. ragina Komisiją plėtros procese atsižvelgti į vykstančius svarstymus dėl ilgalaikių ES politikos reformų perspektyvų;
21. ragina ES ir jos valstybes nares gerokai padidinti visuomenės dalyvavimo mastą ir stiprinti strateginę komunikaciją apie plėtros naudą tiek narystės siekiančiose šalyse, tiek valstybėse narėse; ragina narystės siekiančių šalių valdžios institucijas visapusiškai prisidėti prie šių pastangų; ragina ES ir jos valstybes nares aktyviai dalyvauti sprendžiant konfliktus ir skatinant gerus kaimyninius santykius narystės siekiančiose šalyse; ragina Komisiją finansiškai remti narystės siekiančias šalis, kurios iš tiesų siekia gerų kaimyninių santykių ir tvaraus susitaikymo ir yra visiškai prisiderinusios prie ES strateginių tikslų, vertybių ir interesų, įskaitant ES bendrą užsienio ir saugumo politiką;
22. ragina ES ir jos valstybes nares toliau remti žiniasklaidos priemonių naudojimo raštingumą ir žiniasklaidos nepriklausomumą bei pilietinę visuomenę šalyse kandidatėse ir potencialiose šalyse kandidatėse, taip pat remti jų kovą su manipuliavimu informacija ir užsienio piktavališku kišimusi, kad būtų stiprinamos demokratinės institucijos ir vertybės; pabrėžia, kad svarbu į plėtros procesą struktūriškai įtraukti pilietinės visuomenės organizacijas; atsižvelgdamas į tai ragina ES skirti papildomų išteklių pilietinės visuomenės veikėjams, atsidavusiems ES vertybėms ir principams, demokratijai, taikos kūrimui ir žmonių tarpusavio ryšiams; pabrėžia, kad reikia integruoti lyčių lygybę, žmogaus teises (visų pirma saviraiškos laisvę), mažumų apsaugą ir žmogaus teisių gynėjų apsaugą šiose srityse, taip pat visapusiškai įgyvendinti nediskriminavimo principą per visą stojimo procesą; pabrėžia, kad svarbu stiprinti žmonių tarpusavio ryšius tarp ES valstybių narių ir plėtros šalių;
23. ragina kitą Komisijos narių kolegiją paskirti už plėtrą atsakingą Komisijos narį ir atkurti Plėtros generalinį direktoratą;
24. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Komisijos pirmininko pavaduotojui ir Sąjungos vyriausiajam įgaliotiniui užsienio reikalams ir saugumo politikai, valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams ir narystės siekiančių šalių vyriausybėms ir parlamentams.